

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 4. Mundus mare est, vbi vel minimus ventus demergere valet etiam sanctiſimos, sicut declarant columnæ & naues in Modin.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

Mat. 11. 12.

caelestis: Violenti rapiunt illud. Hi vero sunt, qui suis inordinatis passionibus vim faciunt, appetitus coequeat, & malefugas comprimunt inclinationes.

2. Reg. 6.

O mirabiles vacca, quae foederis Dei trahunt arcam, & eam comitantur. Audiunt mugientes vitulos, & quasi quaedam Echo earum visceribus mugitus illorum insonabat, quo graviter agebantur, ut pedem figerent: verumtamen non ob hoc subliterunt ne puncto quidem temporis, nec vel latum vnguem a recto itinere deviarunt: quo ita Deo placuerunt, ut eas sibi in holocaustum voluerit immolari: quo te docuit, te Divinae Maiestati minime displicere, licet mugitus tuorum vitulorum presentias, affectus illos animae tuae, motus illos vindictae, quibus videns hostem tuum incitatis: comedendi die ieiunij, videns eos optimis conditionis paratos, vel famescens, affectus auaritia, & cupiditatis habendi, quod tibi arripet; sed sibi factum arbitrabitur, si modo mugitus illos compesceris, & ob illos ne puncto quidem temporis subsistas, in eo quod pertinet ad legis Dei observationem, & ipsum David cece-nerat, interprete D. Bernardi. a. *Ab oculis meis munda, me Domine b. Domine Deus; quae in te praeriuolant oculum illud animae tuae? quae cogitationes? quales motus? machinationes quales? quid non videndo alterius uxorem cogitasti? & quando incidit, sermo seu quaestio tui honoris? Ab oculis meis munda me.* Et qua ratione ab his mundaberis o David? Si mei non fueris dominus, tunc immaculatus ero: Ne tu permiseris, ne tu locum dederis, ut tuae dominentur voluntati, & eam sibi subiciant: alioquin miserandus imminet tibi casus. Si vero voluntate prompta haec omnia pervincas, refrones motus, illis domineris, nedum illos permittas dominari, sed agas quod Dominus Caino dixit: *Sub se eris appetitus eius.* Tunc omnis procul abest culpa: *Tunc immaculatus ero.*

a. Epist. 42. ad Henric. Archiep. Senon. b. Ps. 18. 13.

Gen. 4.

Declarat D. Chrysost. omnibus verba D. Pauli loquentis de sacrificio Abrahae: *Accipit eum in parabolam, q. d. Statuit cum omnibus obedientiae exemplum: ut videant, qualiter Deo sit obediendum. Quomodo obediuit Abraham Deo? Apparet illi & ait: Tolle filium tuum unigenitum, quem diligis Isaac &c. Offeres eum in holocaustum super unum montium, quem monstrauero tibi.* Sentitne Abraham hoc praecipitum? Motus habuit difficultatis? quis ambigit? & hoc ipsum voluit Deus, & ideo praecipitum hoc tali modo proposuit, quo eum magis affligeret, ut ponde-

Hebr. 11. 19. Ibid. ho. 25. Gen. 22. 1.

V I. Quogranior repugnans

rat Origen. ut primum omnium voluptatem suam, paternum interimeret affectum, ipse vi- sceribus exortum, quam filium. Cur igitur hoc? quia hoc Dei gloriae congruit, & quod omnium maxime in se suis atteudit & magnificat, hoc est; & quanto maior est partis inferioris repugnantia, tanto Deo charior est obedientia, quae illam reprimat, nec viliis difficultatibus cedens declinet vel ad dexteram vel ad sinistram. Hoc praeter Deo placet: si te videat, quo maior oboritur in diligendo inimicum difficultas, eo te libentius ignoscere, & parcere: & quo grauior repugnantia in ieiunio, eo prom- ptior sit tua voluntas: Hoc opus virtutis excellentissimum, quod omnes perumpar difficultates, & quod in Christi discipulis commen- datur.

§. 4. *Mundus mare est, ubi vel minimus ventus demergere valet etiam sanctissimos, sicut declarant columna & naues in Modin.*

Ascendant Apostoli Cymbam, vela dant, & paruo temporis intervallo medio ve- huntur mari Confestim condensatur aer, exurgunt venti, emergit horribilis tempestas, sauit pelagus, & variis inique contrariis turbibus conturbatur: nauem circumque oppugnant, hinc fauet ventus secundus, inde Boceas minatur: modo fluctibus fertur in aera, modo demergitur in abyssum: *Nauicula iactabatur fluctibus* Nunc in illam, nunc in alteram iactabatur partem. Sententia fuit Aristotelis, nihil esse quod hominem magis exterreat, nihil quod eum manifestiori exponat periculo, nihil quod eum inopem consilij, & omnis subsidij magis reddat diffidentem, quam tempestas; vnde Spiritus sanctus asserit, expertissimos maris nauas quid primum sit agendum aut vltimum ignorare: *pallere, uti nudis pressit, qui calcibus anguem, Turbati sunt, & moti sunt sicut ebrius, & omnis sapientia eorum deuorata est.* Quia praeterquam quod maris tempestas & fortissimos deiciat, ut eis videatur totus mundus sursum & deorsum agitari, nihil ibi est quod manus arripiant, nihil quo sibi succurrant: Quomobrem etiam ipsi, maxime effrones, & infideles his angustis pressi recurrunt ad Deum, vel Deos suos, scientes hic aliud nullum sibi superesse praesidium. Vnde Seneca tempestatem describens, in Agamemnon timorem ex eo ortum, vocat vltimum:

12. 13. Lib. 6. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

In vota miseros vltimus cogit timor.

I. Hic vota iurantur solemniora, hic promissa fir-
Pericu- mantur sinceriora. Etiam ipsi nauæ infideles,
lum ma- eadem, quæ Ionas, tempestate examinati piissi-
ris est- mas ad cælum miserunt querimonias, orationes
grauissi- feruentissimas, humillima vota, & quisque to-
mum. tis visceribus, toto mentis affectu Deum suum
inuocabat. Aneas licet de magnanimitate com-
mendatus, tanta tamen ex maris tempestate for-
midine corripiebatur, vt de eo canere Virgilio
licuerit:

Exempli Aenea soluuntur frigore membra.

Ingenit. Et duplices tendit ad sidera palmas.

Tales designantur Apostoli, metu consternati,
hæsitantes in salebra: remigant hi, vela contra-
haurit alij, ad proram illi, illi ad remonem: tur-
bati omnes; & horum omnium causam assignans,
D. Euangelista: eam venio adscribit: *Erat ventus
contrarius illis.* Fieri ne potest, vt res tantilla,
vt Iob ad declarandam vitæ suæ tenuitatem, il-
lam vento comparet: *Memento quia ventus est
vita mea.* Tam evidenti detineat periculo ipsos
Dei Apostolos? Illâ eadem navi vehebatur,
quod mundus habebat, omnium optimum.

ps 77.

Nulla navis tam pretiosis grauida mercibus
vquam è portu soluit, posueris licet in ea om-
nes diuitias auri & argenti è numerabiles; qui-
bus vquam Salomonis naues onusta de Ophir
appulerunt: erat hæc nihilominus vnus venti
flatu pereundi periculo exposita. Sic est: quia
mari vehebatur, & sicut hoc nulla constat firmi-
tate, ita tam facili negotio huc & illuc retici-
tur, quod eius fluctibus nititur, vt nauim velo-
cissimam, prætoriam, & quas dicunt galeones,
prædatoriam omni armorum genere munitissi-
mam, & onerariam ditissimis mercibus reple-
tam, possit eminenti periculo exponere, vel ten-
uis venti flatus, quinimò & in perpetuum de-
mergere. Nihil frequentius in Sacra Scriptura
(teste D. August.) quàm mundum mari com-
parari, quia nullum est, nec imaginari possumus
instabilius mare ipso mundo. Quibus non peti-
culis subiaccemus, qui mundum per nauigamus?
Vnus sufficit flatus qui nos disperdat, vna Sata-
ne tentatio, vnus halitus, vnum malum verbum,
vna cogitatio, seu impura admissa imaginatio,
vnum voluntarium inordinatum desiderium.
Non sunt necessarij copiosi exercitus, nec ietus
tormentorum, nec sceloporum glandes, nec pedi-
tum legiones, nec hastarum centuræ, vt te ahy-
sis inferni demergant: non requiritur ad nauis
inertitum, vt eam impetant armatorum sgmina,
aut horridus tormentorum æneorum reboatus,
Hieron. Bapt. de Lanuzæ, Tom. 1.

vnus ventus, halitus vnus, negligentia vna, affe-
ctio peruersa, efficiens ira eam æternum demer-
gent perituram.

Admiror ingeniosum illud & sapientissimum
hieroglyphicum, quod prudens ille Simon Ma-
chabæus erexit: cui pater nomen dedit (qui cum
intus & in cute nouerat:) *Vir Consilij*, fecit
scilicet mausoleum patri suo, mari, quatuor
fratribus & sibi, in vniuersum septem, in ciui-
tate Modin ex lapide polito, affabrè elaborato,
pulcherrimo, quod, vt tale laudauit Spiritus
sanctus. *Circumposuit columnas magnas, & su-
per columnas arma, ad memoriam æternam;* & 13. 29.
*intra arma naues sculptas, quas viderentur ab
omnibus nauigantibus mare.* Et quia liceret no-
bis querere, quantum distaret hoc opus à ma-
ri si ex eo distinctè viderentur & naues & co-
lumnæ? Addit littera: *Hoc est sepulchrum, quod
fecit in Modin.* Distat Modin à mari itinere
duodecim horarum. Quales fuere columnæ, &
quales naues, quas voluit ab omnibus nauigan-
tibus mare distinctè videri? Deinde videamus,
cur à nauigantibus eas voluerit videri? Annon
sufficeret eas à perambulantibus terram con-
spici?

13

1. Mach.

2. 65.

1. Mach.

13. 29.

Quis in eo opere non reprehenderet enor-
men discrepantiam? quæ conuenientia co-
lumnarum cum nauibus? Nihil sibi magis con-
trarium: Signat enim columna fortitudinem,
constantiam, vt notant D. Gregor. Nyssen. a D.
Clemens Alexand. b Ob quam rationem c & à
D. Paulo, Ecclesia vocatur: *Columna & firma-
mentum veritatis.* Vt declaret, quàm constans,
quàm secuta sit Ecclesiæ veritas, & bene conne-
ctit columnam basi seu fundamento. *Columna
& firmamentum:* quod hoc exponat quid sit
columna. Navis symbolum est instabilitatis,
mutabilitatis, & vix vllius securitatis: quia cum
tam vasta sit machina, vt videatur vel pagus,
vel castrum mari innatare: venti flatus vnus
hanc, modo hæc, modo illac agit, & in ietu
oculi de prora ad puppim transfertit, & qui hu-
ius rei certam habent experientiam, nauæ sunt.
Nauigantes mare. Cur ergo eas tam immensas
voluisti, vt ab illis ex eo loco, vbi mare præter-
nauigant, videri possint iunctæ nauibus colum-
næ? Arcanum quid hic latet, non quiuissimè hoc
intelligit.

a Ho. 1. 4.

b in Cant.

c Lib. 1.

Stromat.

verius si

nem.

c t. Ad 1.

Tim. 1. 3.

Exponere intendit, omnes nos mundi hu-
ius pelago vehi, vbi omnium fortissima co-
lumna, tam parua constat securitate, quan-
tà vel vna nauis, ad cuius submerstonem, vni-
cus ventus, turbo, fluctusque sufficit. Quæ
altior

14

X

altior

altior columna, supremo illo Angelo? Ita hæc, columna munita armis, donis, prærogatiuis, virtutibus, gratia cælesti. Et quæ columnæ cæteri Angelorum chori, tam sibi constantes, incorruptibiles ex natura, & immortales, mille diuersis coloribus donorum manus Dei formosissimi? Illos cæli columnas nominat Iob: *Columnæ eius concutuntur*, Et nihilominus vel vnus flatus potuit hæc prætoriam & dromonem maximum demerere. Flauit ab Oriente Eurus superbiæ, tempestatem in corde eius excitauit, quæ æternum, non surrecturus, inferni abyſſo damnatus absorbetur, & cum eo alij milleni Angeli, his turbibus inuoluntur perituri. Quis non stupeat? hoc potuit superbiæ ventus? potuit. Et ille potuit duas illas priores columnas, Dei manu erectas in paradiso patres nostros, in profundissimum totius peccati, & omnium calamitatum pelagus deturbare: columnas, inquam illas, quibus totius humani generis pondus innitebatur, & nostræ naturæ nobilissimum ædificium: Vnius serpentis halitus eos, vt naues, cum omnibus diuitiis, quas secum vehabant in abyſſum deiecit. Quam fortis columna Dauid? Nulla videtur eum posse vis contraria proferrenere Ego dixi in abundantia quæ, Non mouebor in æternum. Attamen ventus tam leuis, conspectus mulieris, ecce prostrauit eum, & vt nauem demergit, perit: vt liceat sibi vociferari. *Tempestatem demisit mihi*. D. Petrus eorum vnus, quos D. Paulus in sibi columnas, *Qui videntur columnæ esse*. Vt nauis, ad halitum vnus pedile quæ oliuaræ, demergitur, ac periret, nisi velocius eriperetur. Et ne diutius hæreamus: mente ad interna descendite, ab illis inquirite nauibus. Quis vos demisit? Respondent hæc omnes. *Iniquitates nostræ, quasi ventus abstrulerunt nos*. Vt vni deiecit ambitionis ventus, alterum cupiditatis, alterum luxuriæ: res tantillæ, quas si consideremus, stupeſcemus.

Hinc Sanctorum oritur timor: hinc ad illos vox illa D. Pauli: *Com metu & tremore vestram salutem operamini*. Vult, vt vndeque solliciti viuam mille oculis, vt illa Ezechielis animalia circumſpiciunt, quæ sint sibi timenda, timeant conuersationem; multa enim subsunt pericula, aspectum oculorum, negotia, temporis iacturam. *Homo sapiens*, (testatur Spiritus S.) *In omnibus metuet*. Fatuorum est, pericula non timere, in omni loco sibi spondere securitatem, sine inspectione colloqui, sine prudentia oculos conuicere, sine fræno comedere, conuersati onibus se

liberrimè ingerere, in trepidè frequentare tripartita, improuidè qualibet attripere: sapiens verò *In omnibus metuet*. Nouit enim vel vnum flatum, illum vt naues, quaquauerſum impellere, & euertere. Quid? quod te vt nauem impellat verbum ab altero prolacum: nihil aliud quam ventus? Quo? taliter strepitus vnus mulieris simbræ, quam perſenſisti, te euerit impudicum? Quod taliter faciei venustas, vt faceret, vnus puella? Vt te submersum habeat auri cupiditas, quod paluis est & nihil? Contemplatur D. Chryſostom. D. Paulum, & miratur eum tam meticulousum post mille ieiunia, quibus carnem suam mortificauerat abstemius, post continuum orationis studium, vt dicere poterit, se magis in superis quam in terra conuersari, post tam molestas peregrinationes, quibus magis animam inambulauerat perfectionis viam, quam corpore per mundum peregrinus inuestigat: post tot recepta cælestis dona gratiarum, quibus in tertium calum rapiebatur extaticus, ex nunc fruens cælestis gloriæ deliciis ut beatus: tam ad metam perfectionis vicinus Athletæ, vt fateretur: *Christo confixus sum cruci*, & adeo à mundana societate alienus, vt dicit: *Mibi mundus crucifixus est*. Et ego mundo: Timet, trepidat, nec sibi fit: *Illud* ait D. Chryſostom. *in tertium raptus calum, et in paradysum delatus*. Et audiens ineffabilia verba: *Et mysteriorum totum factus particeps, cum orbem totum percurrisset, tanquam alio quibusdam fulcra, ad Corinthios scribens, dicebat. Veror, ne forte, cum alio predicauerim, ipse reprobus sim*.

D. 5. Quo quis perfectior, eo timidi r, pluram enim possidet, quæ perdat.

Quid igitur Paulè Sanctissime, & modo timens, factus vas diuitiarum cælestium? Cum iam præ oculis laborum cernas præmium, & quidem illicò manibus apprehendendum. Molo formidas, cò progressus, vt omnem diaboli potentiam, totumque infernum, vel lutum pedibus proteras, mundum deuinças, carnem subicias? Quinimò, magis timet, ait D. Chryſostom. & merito, idque od duas causas. Prima: quia quo plures possidet diuitias, tanto plus habet quod perdat. Tanto magis nauis times, ne percat, quanto pluribus onerata mercibus è portu soluit: Parum tibi refert, parum angetis, si cymba vilis depereat, non nisi arenâ vel luto onerata: sed quanta formidine corripetis, ne tibi onerata.